



Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Vbi de loco exposito ad ludum, quem vocant Barrataria, num. 31, 32.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

committatur ludo pretium rei ablatæ, tunc si non habet fur alia bona, collusor, qui, etiam bona fide lucratur, tenetur, re cognita, restituere dictum pretium, quia contractus ludi fuit nullus, cum illud rei pretium omnino solvi debuerit domino, & consequenter ludo exponi à sure non potuerit. At si fur alia bona habet, non tenetur *m* collusor, quæ vicit, restituere, quia fur potest per alia hæc bona furto satisfacere, atque adeo exponendo illud pretium, validum fecit ludi contractum. Hinc etiam sit, ut in hoc posteriore casu, si fur ipse vincat, non teneatur restituere collusori, quod lucratur, teneatur in priore, quia in posteriore contractus fuit validus; at fuit in priore nullus. Faciunt huc, quæ dicam tr. 3. c. 3. §. 4. n. 26.

m Bonac. d. 1. de rest. in particul. q. 2. p. 2. nn. 18. alios citans.

Cooperatores ludi; ubi de loco, quem appellamus Barattaria.

31. Qui domum, mensam, taxilos, chartas, similiaque subministrant ad ludum, peccant mortaliter, si ludus sit mortal is, quia illi cooperantur; ut taceam interim, hanc subministracionem multis in locis esse lege prohibita. Tenentur *n* etiam ad restitucionem rerum ibi perditarum, si perdantur fraudibus, aut ab ijs, qui alienare non possunt. Tenentur autem secundo loco, id est, in defectum colludentium, ut ex infra dicendis colligetur. Cum autem hæc subministratio sit *ex se* actio indifferens, posset o-

ex rationabili causa excusari à cooperatione peccati: sed quia est in materia justitiae, causa debet esse major, ut alibi diximus, *p* quām in ceteris; utique, omnibus expensis, proportionata actioni.

n lege Navarr. in Man. c. 20. num. 15. Reb. l. c. q. 5. sec. ult. n. 5. Mol. disp. 521. n. 5. O d. 233. nn. 3. o Delugo t. 2. de just. d. 19. scilicet. 2. §. 4. nn. 76. p. Sup. li. 5. c. 1. §. 4. à n. 15.

32. Appendix prædictorum est illa quæstio, an Princeps licite possit concedere vel permittere licentiam libram exponendi domum (*Barattaria*) ad ejusmodi ludos? & absolute negativè q respondemus, quia æque cooperaretur ad ea damnata, quæ non sunt à Principe permittenda.

q Sanchez, Trullench. alijq apud Di-anam p. 7. tr. 9. ref. 39.

Dices, permitti solent meretrices, ergo & hujusmodi lusoræ domus. Respondeo, adesse manifestas disparitates. Nam primò, majora mala timentur in Rep. ex peccatis contra justitiam, quam contra castitatem: secundò, Princeps non debet esse tam sollicitus de peccatis ex se occulis: tertio, facilius abstinetur à prædictis injustis ludis, non data commoditate, quām ab impudicitijs, quæ, ne pejores committantur, hæc meretricium prohibeatur, merito timet.

33. Excipit Diana r Iudum (*Bonavoglia*) & Iudum *Capo di Guardia*. Hos enim posse principem permettere, concedit, propter rationabiles causas. Nam prior mundat Remp. hominibus perditæ vice, posterior tollit militum

scilicet otium. Sed in hoc posteriore adverte, illuc solos milites, non vero alios debere confluere; secus, jam non esset ad levandum dunitaxat militum otium, & rediret doctrina data

nu. 32.

^a Dian. p. 2. t. 15. mif. 45.

34. Superioribus hisce diebus agitatum fuit, an viro nobili liceret in dominum suam, non quidem populares quoscumque, sed similes suis Nobiles ad Indendum admittere, ijsdemque aleas, & similia subministrare? Distinctum à me fuit, si omnibus expensis ludus est licitus, nec timentur illa inconvenientia blasphemiarum, nec pecuniae paternae vel uxoriae, vel alienae consumptio &c. sed mera otii sublevatio, licere: sicut licitus est ipse ludus. Si contra, nullo modo, quia jam redirent dicta numeris praecedentibus.

35. Inquires: hi ministrantes mensam, chartas, imo & aquam vinum ve frigida, & similia ludentibus, possuntne sine onere restitutionis retinere excessum pretij, quem communiter predictis rebus accipiunt ab ijsdem? Respondeo, probabile est, ⁿ posse, præscindendo ab alio inconvenienti. Ratio est, quia quando quis scit valorem rei, & tamen necessitate non compulsus, nec vi, metu, dolo actus, illam majori pretio emit, judicatur, ^o excessum velle liberaliter donare: multo magis, si res agatur inter consanguineos & amicos. ita autem regulariter est in casu nostro. Idem confirma ex Sà: ^p qui pro re empta (inquit) plus justo dat, sine vi, fraude ac errore, præsumitur donare.

ⁿ Dian. p. 5. t. 14. ref. 29. ^o Narr. Med. Reginal. Molin. ibid cit. p. 54, V. venditio nu. 2.

§. II.

Venator, piscator.

1. **A**ccipe de his breves in legis morem aphorismos. Animalia, quæ domino carent, quæ communiter sunt, quæ consuetudinem non retinent redendi ad dominum, sive in suo, sive alieno fundo, vel mari capias, tametsi ibi prohibita sit venatio vel piscatio, tua a sumto, nec restitutioni subduntor: esto, si justa sit lex prohibens (quæ etiam justa, præscindendo à gravi aliarum rerum damno, non obligat ^b ad mortale) esto, inquam, tenearis ad poenam, si qua est, sed post ^c sententiam judicis, & ante illam, ad dicta damna vineis segetibus, arboribus fortassis illata.

^a Leff. lib. 2. c. 5. d. 39. Afor. p. 5. lib. 1. c. 13. qu. 2. Rebell. p. 1. lib. 1. qu. 14. Mol. d. 41. ^c 51. Layman. lib. 3. tr. 1. c. 5. n. 12. ^b Leff. lib. c. nu. 40. leg. Castrop t. 1. tr. 3. d. 1. p. 15. num. 6. Dicastill. loco mox citando n. 303. ^c Layman. lib. c. nu. 14.

2. Pisces, cervi, cuniculi, uno verbo, feræ venabiles in locis circumscriptis, nimirum claustris, vivarijs, pescinis inclusi, ne communes creduntor: qui temere, sine domini consensu, ijs molestiam ferat, furti ^d dignam multam, etiam in foro conscientiae, sustineto. Quod tamen non nemo e docet, id solum intelligi de locis circumscriptis, ita parvis, ut do-

Qq 3

minus

